

Datum i mesto: 18.11.2015., Beograd

Policy Paper

Treći nacrt Akcionog plana za poglavlje 23 procesa pregovaranja Akcioni plan za Rome

Treća verzija Akcionog plana (AP) za poglavlje 23 procesa pregovaranja predstavlja značajno bolju verziju u odnosu na prethodan nacrt Akcionog plana. Ipak treba istaknuti žaljenje da predstavnici romske zajednice nisu bili uključeni u izradu AP budući da bi neposrednim uključivanjem bili u mogućnosti da bolje pojašne probleme s kojima se susreću i time utiču na podizanje kvaliteta AP.

Uprkos značajnim poboljšanjima teksta AP u delu koji se odnosi na zaštitu prava Roma, postoji niz pitanja koja su izuzetno važna za romsku zajednicu, a nisu ušla u AP. Nacrt AP ne sadrži kvalitetne SMART indikatore koji bi pokazivali promenu koja se namerava ostvariti neophodnim merama. Time ne postoje merljivi pokazatelji za uspešnost implementacije AP. Slično je bilo i sa prethodnom Strategijom za inkluziju Roma koja zbog nepostojanja indikatora nije uopšte realizovana. Posebno je žalosno što predlozi *impact indicatora* koje je predložila romska zajednica nisu usvojeni u ovom nacrtu AP. Neke mere su usvojene ali su indikatori, ignorisani.

Područja koja su od izuzetne važnosti za romsku zajednicu, a koja nisu ušla u AP odnose se na političku participaciju, stanovanje, zapošljavanje u državnoj, regionalnoj i lokalnoj upravi kao i u javnim telima i preduzećima u državnom vlasništvu, kao i područje kulture i medija.

U odnosu na političku participaciju važno je istaknuti da bez nje nema održive integracija Roma u društvu. Primera radi, u gradovima u kojima romska zajednica čini 10 do 30% ukupnog stanovništva broj Roma uključenih u tela vlasti meri se u promilima. Pored toga, iako u Srbiji živi oko 150 000 Roma (prema službenim statistikama, ali procene idu i do 600 000 Roma u Srbiji) romska zajednica nema niti jednog poslanika u Narodnoj skupštini. Bez političke zastupljenosti na svim nivoima teško je očekivati da će Romi izaći sa margina društva i biti prepoznati kao konstruktivan činioc izgradnje društva.

Iako AP ima poglavlje o zapošljavanju, predložene mere se odnose samo na samozapošljavanje i zaposljavanje u privatnom sektoru u kojem se predloženim merama ne mogu ostvariti vidljiviji pomaci. Za razliku od privatnog sektora, merama zapošljavanja Roma u telima državne, regionalne i lokalne uprave, javnim telima i preduzećima u državnom vlasništvu mogu se postići merljivi pomaci u zapošljavanju Roma te na taj način uticati na socijalni položaj cele romske zajednice. Za razliku od toga, nacrt nove Strategije za unapređivanje položaja Roma predviđa puno konkretnije mere, te bi ih trebalo uključiti u AP.

STALNA KONFERENCIJA ROMSKIH UDRUŽENJA GRAĐANA
SAVAKHTUNI KONFERENCIA ROMANE DIZUTNENGE AMALIPE
STANDING CONFERENCE OF THE ROMA ASSOCIATIONS OF THE CITIZENS

Vezano za područje kulture i medija treba istaknuti da romska zajednica značajno doprinosi obogaćivanju kulture u Srbiji, ali da zbog ne postojanja adekvatnih institucija to nije prepoznato u srpskom društvu, te se o takvoj kulturnoj baštini ne vodi institucionalna briga. U tom kontekstu izuzetno bi bilo važno stvoriti romske kulturne centre koji bi ujedno bili mesta za okupljanje mladih, a time i alternativa za pozitivno usmeravanje mladih Roma i Romkinja. Nadalje, bez jasne medijske politike prema Romima oni se ne mogu integrisati u većinsko društvo na način da se i šira zajednica upozna s Romima i da se utiče na smanjenje predrasuda o Romima. Pored toga, mediji su od izuzetne važnosti za očuvanje romske kulture, jezika i tradicije.

Posebno pohvalno se može oceniti deo AP koji se odnosi na obrazovanje, a koji sadrži niz vrlo kvalitetnih mera. No, uprkos tome izostavljene su mere vezane za zapošljavanje visokoobrazovanih Roma, već postojećih profesionalnih nastavnika, koji se nalaze na evidenciji nezaposlenih lica, kao i štampanje udžbenika na romskom jeziku.

Mere koje se odnose na poglavlje 23 nisu obuhvatile predložene preporuke i operativne zaključke sa seminara o socijalnoj inkluziji Roma iz 2011 i 2013 godine kojima je predsedavao gospodin Pjer Mirel. Od tih zaključaka i postignutih dogovora, očekivali smo promene u stambenoj politici prema starim romskim naseljima koja nisu legalizovana i institucijama socijalne zaštite, gde gotovo da nema zaposlenih Roma. (*Seminar: Social Inclusion of the Roma in the Republic of Serbia, Operational Conclusions, Belgrade, Jun 2011. and 18 June 2013.*)

Mere koje su ušle u nacrt AP za poglavlje 23 nisu usklađene s merama koje su predviđene nacrtom nove Strategije za integraciju Roma za period 2015 -2025, te bi u tom smislu trebalo izvršiti usklađivanje nacrta AP sa novom Strategijom i zaključcima sa Seminara o socijalnoj inkluziji iz 2011 i 2013 godine.

Policy Paper pripremljen od strane članova:

SKRUG – Lige Roma

Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine

SKRUG – Liga Roma

Osman Balić, predsednik

STALNA KONFERENCIJA ROMSKIH UDRUŽENJA GRAĐANA – LIGA ROMA
SAVAKHTUNI KONFERENCIA ROMANE DIZUTNENGE AMALIPE - LIGA E ROMENGI
STANDING CONFERENCE OF THE ROMA ASSOCIATIONS OF THE CITIZENS – THE LEAGUE OF ROMA

Obilićev venac 17/II/2 • 11000 Beograd • PIB 108205421 • Matični broj 28122225
+ 381 18 42 46 940 • + 381 11 26 20 944 • + 381 24 55 46 97
info@ligaroma.org.rs • www.ligaroma.org.rs